

Biologická terminologie

Terminologie, používaná v biologických vědách, je dosti komplikovaná, neboť odráží dlouhý a komplikovaný vývoj biologie. K zvládnutí buněčné a molekulární terminologie je velmi užitečné poznat kořeny jednotlivých termínů, které jsou zpravidla odvozeny z latiny nebo řečtiny. Následující výčet těchto kořenů může pomoci nejen novým termínům porozumět, ale i snadněji si je zapamatovat.

a, an (řec. an- ne, bez, chybějící)	anaerobní, abiotický, anemie
ad- (lat. ad k, směrem k)	adrenalin, adheze
ana- (řec. ana-, nahoře, vzhůru)	anafáze, anabolismus
anti- (řec. anti-, proti, naproti)	antibiotikum, antigen
bio- (řec. bios, život)	biologie, biopolymer
blasto-, -blast (řec. blastos, pupen, výhonek, rašit)	embryoblast
karcino- (řec. karkin, rak)	karcinogen
kat- (řec. kata, dolů, směrem dolů)	katabolismus
chloro- (řec. chloros, zelený)	chloroplast
chromo- (řec. chroma, barva)	chromosom, chromatin
ko- kon-, kom-, (lat. cum, s, spolu)	koenzym, kovalentní, kotransport
cyto-, -cyt (řec. kytos, nádobka)	cytologie, erytrocyt, cytokineze
di- (řec. dis, dvakrát, dvě, dvojité)	diploidní, disekce
eko (řec. oikos, , dům, domov)	ekologie
ecto- (řec. ektos, vnější)	ektoderm
endo- (řec. endon, uvnitř)	endocytóza, endosom
eu- (řec. eus, dobrý; eu- dobře, správně)	eukaryontní, euchromatin
ex-, exo-, e- (řec. lat. z, z čeho, ven, mimo)	exocytóza
extra- (lat. extra- mimo něčeho, ven)	extracelulární
-fer (lat. ferro, nésti)	fertilizace
gam-, gameto- (řec- gamos, manželství)	gameta

gen- (řec. gen, zrozený, rasa, druh; genao, plodím)	gen, genotyp
hetero- (řec.heteros, jiný, odlišný)	heterozygot, heterologní
homo-, homeo- (řec.homos, stejný, homios, podobný)	homozygot, homeogen
hyper- (řec. hyper, přes, nad)	hypertonický
hypo- (řec. hypo, pod, menší než)	hypotonický, hypostáze
lip- (řec.lipos, tuk)	liposom
-logy (řec.-logia, studium čeho, logos, slovo)	cytologie, biologie
-mere, mero- (řec.meros, část)	centromera
micro (řec.mikros, malý)	mikron, mikroskop
mono- (řec. jeden, jednotlivý)	monomer
oo- (řec. oion, vajíčko)	oogonie
patho- (řec. pathos, strádající)	patogen, patologie
pino- (řec. pinein, píti)	pinocytóza
fago- (řec. phagein, jísti)	fagocytóza
plasma- (řec.plasm, modelovat, utvářet)	plasma, chloroplast
pro- (řec. před)	prokaryont
syn-, sym- (řec. syn, dohromady)	symbióza, synapse
trofo- (řec. trofé, vyživovat)	autotrofie, prototrofie